

รายงานสถานการณ์การค้าสินค้าเกษตร (Situation Report) ประจำเดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๒

สำนักงานที่ปรึกษาการเกษตรต่างประเทศประจำกรุงวอชิงตัน ดี.ซี.

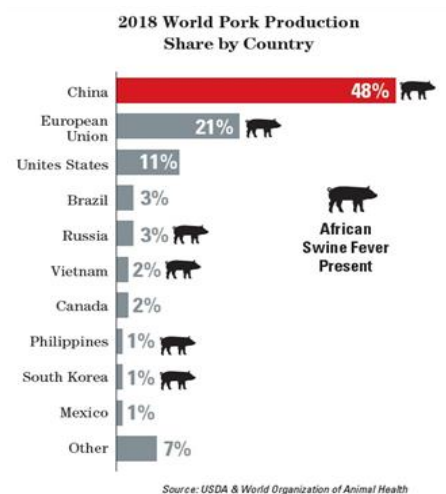
๑. มูลค่าการค้าสินค้าเกษตรในภาพรวมและสินค้าเกษตรที่สำคัญ

รายการ (HS Code)	ต.ค. ๖๒				ก.ย. ๖๒	
	ปริมาณ		มูลค่า		ปริมาณ	มูลค่า
	(ตัน)	เปรียบเทียบ ต.ค. ๖๑	(ล้าน USD)	เปรียบเทียบ ต.ย. ๖๑	(ตัน)	(ล้าน USD)
ข้าว (๑๐๐๖)	๕๐,๕๙๑	๑๕.๕๕%	๕๙.๖๘	๒๑.๖๔%	๔๒,๕๘๓	๔๗.๔๖
พุน้ำแปรรูป (๑๖๐๔.๑๔)	๑๐,๒๘๒	-๕.๕๕	๔๗.๒๔	-๖.๙๗	๑๐,๐๖๒	๔๕.๙๕
ยางธรรมชาติ (๕๐๐๑)	๑๖,๐๖๔	๑๑.๔๐%	๒๓.๘๐	๑๖%	๑๒,๒๑๕	๑๘.๔๘
กุ้งแปรรูป (๑๖๐๕.๒๑)	๑,๐๑๐	-๔.๗%	๑๐.๔๒	-๕.๑%	๙๐๕	๙.๔๗
กุ้งสด แช่เย็น แช่แข็ง (๐๓๐๖.๑๗)	๒,๑๙๑	-๒.๔%	๒๕.๙๑	-๑.๘%	๑,๕๑๗	๑๘.๕๖

ที่มา : การค้าไทย (<http://www.๒.ops๓.m๑c.go.th/>)

๒. สหรัฐฯ เร่งผลิตหมูปลอดสารเร่งเนื้อแดงเพื่อส่งออกจีน

ประเทศจีนผู้ผลิตสุกรอันดับหนึ่งของโลกกำลังประสบปัญหาการระบาดของโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกร(African Swine Fever – ASF) ซึ่งเป็นโรคติดต่อไวรัสที่ติดต่อย่างรุนแรงในสุกรและการกำจัดโรคทำได้ได้ยาก ด้วยไม่มีวัคซีนในการป้องกันโรค และเชื้อไวรัสที่ก่อโรคมีความทนทานต่อสิ่งแวดล้อมสูง อีกครั้งสามารถปนเปื้อนอยู่ในผลิตภัณฑ์อาหารจากสุกรได้ ทำให้อุตสาหกรรมสุกรของจีนเกิดวิกฤตอย่างหนัก สุกรกว่า ๑ ใน ๓ ของประเทศหรือประมาณ ๑๘ ล้านตัว ถูกกำจัดเพื่อป้องกันโรค จากผลกระทบดังกล่าว คาดว่า จีนต้องใช้เวลาหลายปีในการฟื้นฟูอุตสาหกรรม ขณะเดียวกันยังส่งผลกระทบต่อปริมาณสุกรเพื่อตอบสนองความต้องการด้านการบริโภคของจีนอีกด้วย เนื่องจากความสามารถในการผลิตสุกรของจีน มีการผลิตลดลงร้อยละ ๔๐ – ๕๐ ทำให้มีสุกรไม่เพียงพอต่อความต้องการ ขณะที่รัฐบาลจีนได้พยายามแก้ไขปัญหาด้วยการผลักดันให้ประชาชนหันไปบริโภคเนื้อสัตว์ประเภทอื่น เช่น วัว เนื้อไก่ ไก่ และเพิ่มการนำเข้าสุกรจากต่างประเทศให้มากขึ้น และจากเรื่องดังกล่าว ผู้ส่งออกรายใหญ่ ทั้งจากประเทศบราซิล สหภาพยุโรป และสหรัฐฯ ต่างให้ความสนใจที่จะขยายตลาดส่งออกในปี ๒๕๖๒ และ ๒๕๖๓ ไปยังจีน

ทั้งนี้ สินค้าเนื้อหมูที่จะนำเข้าจีนเพื่อจำหน่ายภายในประเทศต้องปลอดสารเร่งเนื้อแดง (Ractopamine) ด้วยเป็นสารที่ห้ามใช้ในประเทศจีน ขณะที่ประเทศในกลุ่มยุโรป และบราซิล เป็นประเทศผู้ผลิตเนื้อหมูปลอดสารเร่งเนื้อแดงเพื่อส่งออกไปประเทศจีนโดยเฉพาะอยู่แล้ว จึงสามารถขยายตลาดการส่งออกไปยังประเทศจีนได้ทันที แต่ปริมาณก็ยังไม่เพียงพอต่อความต้องการของตลาดเนื้อหมูในจีน

ขณะที่ ผู้ผลิตหมูปลอดสารเร่งเนื้อแดงในสหรัฐฯ ก็ให้ความสนใจ แม้ว่าจะได้รับผลกระทบจากสงครามการค้าระหว่างจีน – สหรัฐฯ ที่ส่งผลให้ความสามารถในการแข่งขันต่ำกว่าผู้ค้าในประเทศอื่น ด้วยการขยายฐานการผลิตหมูปลอดสารเร่งเนื้อแดงเพื่อส่งออกไปยังประเทศจีนมากขึ้น ทั้ง บริษัท Tyson Foods Inc (บริษัทผู้บรรจุเนื้อรายใหญ่ที่สุดของสหรัฐฯ) และบริษัท Smithfield Foods ที่ได้ประกาศว่าขยายโรงงานผลิตหมูในรัฐเวอร์จิเนียเพื่อขยายการส่งออกเนื้อหมูสู่ประเทศจีนเช่นกัน

ทั้งนี้ นาย Ken Sullivan ประธานเจ้าหน้าที่บริหารบริษัทฯ ได้กล่าวว่า “ไม่ใช่เพียงแค่บริษัท Smithfield ที่สนใจในเรื่องดังกล่าว ยังมีบริษัทผู้ผลิตหมูจากทั่วสหรัฐฯ มีความสนใจที่จะส่งออกส่งออกสินค้าเนื้อหมูและผลิตภัณฑ์ ไปจีนให้มากขึ้นด้วยเช่นกัน ด้วยความต้องการของสินค้าหมูและผลิตภัณฑ์หมู ณ ประเทศจีน ยังคงมีระดับปริมาณที่สูงตลอดปี ๒๕๖๓”^๑

¹ U.S. farmers look past trade fears to cash in on China's hog crisis (<https://www.reuters.com/>)

ข้อสังเกต

๑) ประเทศไทยควรระมัดระวังการระบาดเข้าสู่ไทย เนื่องจากการระบาดของโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกร (ASF) ไม่ได้เกิดแค่ในประเทศจีนแต่รวมไปถึงประเทศเพื่อนบ้านในเอเชีย อาทิ เวียดนาม กัมพูชา มองโกเลีย ลาว และเกาหลีเหนือ และพบการระบาดในบางประเทศในยุโรปตะวันออก และยุโรปตอนกลาง

๒) ประเทศไทยจะได้รับประโยชน์โดยตรงทั้งการขยายปริมาณการส่งออกหมูสู่จีนมากขึ้นและราคาที่จะเพิ่มสูงขึ้น ทั้งนี้พบว่าปี ๒๕๖๒ ประเทศไทยส่งออกเนื้อหมู (HS 0203) สู่อังกฤษเพิ่มขึ้นขึ้นกว่า ๓ เท่าตัว เพิ่มจาก ๗๙๐ ตัน ในปี ๒๕๖๑ เป็น ๒,๘๙๕ ตันในปี ๒๕๖๒ (ม.ค. - ต.ค.)

๓) สหรัฐฯ เริ่มมีการผลิตเนื้อหมูปลอดสารเร่งเนื้อแดงเพิ่มมากขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการเนื้อหมูในจีน และอาจขยายการส่งออกไปประเทศอื่นๆ ด้วย และอาจนำเนื้อหมูปลอดสารเร่งเนื้อแดงมาขอเปิดตลาดหมูในไทยแทนเนื้อหมูที่ใช้สารเร่งเนื้อแดง เพื่อแลกเปลี่ยนการรักษาสิทธิด้านภาษี GSP ที่สหรัฐฯ ให้กับประเทศไทย

๓. ประเด็นปัญหา อุปสรรค และปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการค้าสินค้าเกษตรของไทย และแนวทางการแก้ไขปัญหาสินค้าเกษตรของไทย

(๑) การประกาศยกเลิกใช้สารเคมี ๓ ชนิด ของไทย การประกาศยกเลิกสารเคมี ๓ ชนิด (ไกลโฟเซต คลอไพริฟอส และพาราควอต) ของประเทศไทยมีแนวโน้มที่จะส่งผลกระทบต่อบริษัทสารเคมีสหรัฐฯ ที่มีการจำหน่ายสินค้าดังกล่าวอย่างกว้างขวาง รวมทั้งส่งผลกระทบต่อการค้าส่งออกสินค้าเกษตรของสหรัฐฯ ที่มีการใช้สารเคมีดังกล่าวในการกำจัดวัชพืชซึ่งรวมกับการปลูกสินค้าเกษตร เนื่องจากการห้ามการใช้สารเคมีทั้ง ๓ ชนิดของไทยจะมีความเกี่ยวข้องถึงการห้ามนำเข้าสินค้าที่ผ่านการใช้สารเคมีดังกล่าวมายังประเทศไทย ดังนั้น บริษัทสหรัฐฯ ที่จะได้รับ/ได้รับผลกระทบจากการประกาศยกเลิก ๓ สารดังกล่าวโดยเฉพาะไกลโฟเซต อาจทำการยื่นเรื่องให้สำนักผู้แทนการค้าสหรัฐฯ (USTR) พิจารณาแก้ไขปัญหาดังกล่าว ซึ่งอาจกระทบกับความสัมพันธ์ทางการค้าระหว่างประเทศไทย - สหรัฐฯ

ข้อสังเกต หากไทยประกาศยกเลิกการใช้สารเคมี ๓ ชนิด จะมีความเป็นไปได้ที่หน่วยงานสหรัฐฯ ที่เกี่ยวข้องจะหารือประเด็นดังกล่าวร่วมกับไทย และหากมีการหารือดังกล่าวจริง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรใช้ข้อเท็จจริงที่อาศัยหลักการและหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ที่มีแหล่งอ้างอิง กลุ่มตัวอย่างที่น่าเชื่อถือประกอบการชี้แจง

(๒) บริษัท Archer Daniels Midland (ADM) ขอเข้าหารือประเด็นปัญหาการส่งออกสินค้าเกษตร บ. ADM ขอเข้าหารือประเด็นปัญหาการส่งออกสินค้าเกษตรจากสหรัฐฯ ไปยังประเทศไทย กล่าวคือ บ. ประสบปัญหาการนำเข้ากากข้าวโพดเพื่อผลิตอาหารสัตว์ DDGs เนื่องจากมีการตรวจพบตัวงูพิษ โดยไทยกำหนดให้สินค้า DDGs ผ่านการบำบัดแมลงด้วยวิธีรมด้วยสารเมทิลโบรไมด์ ซึ่งวิธีการรมควันดังกล่าวอยู่ระหว่างการตกลงด้านการกำหนดค่าที่ยอมรับได้ของทั้งไทยและสหรัฐฯ ทั้งนี้ ค่าดังกล่าวอยู่ระหว่างการหารือและพิจารณาของคณะผู้เชี่ยวชาญฝ่ายไทย

ข้อสังเกต

สำนักงานฯ เห็นว่า บ. ADM พยายามเร่งรัดให้มีการพิจารณาระดับสารฟอสฟีนที่ใช้ในการรม DDGs ผ่านช่องทางการทูต และ บ. ชี้ให้เห็นว่ามาตรการควบคุมการนำเข้า DDGs ของไทยเป็นอุปสรรคต่อการค้าไทย - สหรัฐฯ ซึ่งอาจทำให้เกิดการขาดดุลการค้าสินค้าเกษตรที่เพิ่มขึ้นของสหรัฐฯ และอาจส่งผลกระทบต่อภาระขอสิทธิด้านภาษี GSP ของไทย

๔. สถานการณ์ด้านการเกษตรหรือเรื่องอื่นที่เกี่ยวข้องกับด้านการเกษตร ที่สำคัญของสหรัฐฯ

(๑) ความร่วมมือด้านการเกษตรและเทคโนโลยีระหว่างบราซิลและสหรัฐฯ สหรัฐฯ และบราซิล มีการจัดตั้งความร่วมมือด้านการวิจัย ผักกอกบวม และทำงานร่วมกันระหว่างนักวิทยาศาสตร์เพื่อพัฒนาด้านการเกษตรโดยการนำหลักการทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเข้ามาผสมผสานรวมกับการเกษตร รวมทั้งพัฒนาวิธีการผลิตพืชผลให้พอเพียงต่อการเจริญเติบโตของประชากรโลก อย่างยั่งยืนและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม รวมทั้งยังช่วยกันพัฒนาการป้องกันการเกิดโรคติดต่อในสัตว์ การตัดต่อยีนเพื่อให้ได้พันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์ที่ทนทานต่อการเกิดโรค เป็นต้น แม้ว่าทั้งสองประเทศจะเป็นคู่แข่งที่สำคัญด้านการส่งออกสินค้าเกษตรก็ตาม

ข้อสังเกต

การพัฒนาดังกล่าวทำให้บราซิลสามารถนำเทคโนโลยีมาใช้ในการปลูกพืช เช่น ร้อยละ ๗๐ มีการนำแอปพลิเคชันดิจิทัลประยุกต์ใช้กับการปลูกอ้อย (sugarcane) โดยแอปพลิเคชันดังกล่าวจะแสดงข้อมูลการเจริญเติบโต ความต้องการน้ำ/ปุ๋ย/แสงแดด ค่าของดิน บริเวณที่ควรใช้สารเคมีแทนการหว่านสารเคมีทั้งแปลงเพาะปลูก เวลาการเก็บเกี่ยว เป็นต้น ซึ่งเทคโนโลยีดังกล่าวจะช่วยเกษตรกรในอุตสาหกรรมอ้อยลดค่าใช้จ่ายในการเพาะปลูกร้อยละ ๕๐ และสามารถตรวจสอบย้อนกลับข้อมูลตลอดสายการผลิตได้ร้อยละ ๔๐ โดยบราซิลได้ใช้ข้อเท็จจริงด้านการลดค่าใช้จ่ายและเพิ่มรายได้ในการผลิตเป็นแรงจูงใจให้เกษตรกรหันมาใช้เทคโนโลยีร่วมกับการเพาะปลูก